

နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၏ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် တွေ့ရသော ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်အဖွဲ့များ ပန်တီးတင်ပြထားပုံ

ခင်ညိုအောင်*

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် မြန်မာရာမစာပေ တစ်ပုဒ်ဖြစ်သော နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၏ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးကို အခြေခံ၍ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်အဖွဲ့ ပန်တီးတင်ပြ ထားပုံများကို လေ့လာမည့်စာတမ်း ဖြစ်ပါသည်။ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် စာဆို နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်က ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိတို့၏ ဇာတ်ဆောင် စရိုက်အဖွဲ့များကို မည်သို့ပန်တီးတင်ပြထားပုံ၊ စိတ်ကူးဖြင့် မွမ်းမံထားပုံ၊ စကားအသုံးအနှုန်းတို့ဖြင့် ပေါ်လွင်အောင် ခြယ်မှုန်းထားပုံတို့ကို ဖော်ထုတ် တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဇာတ်ဆောင်သုံးဦး၏ စရိုက်အဖုံဖုံကို စာဆို၏ ပန်တီးတင်ပြပုံ မှတစ်ဆင့် လေ့လာသုံးသပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

**သော့ချက်ဝေါဟာရများ - ကင်ပွန်းတပ်၊ ပုခက်လွဲချင်း၊ ဇယင်ကျူးချင်း၊
လက်ဘွဲ့စာ၊ လူးတားလျှောက်၊ ပတ်ကို
အပြိုင်တီး။**

နိဒါန်း

မြန်မာရာမစာပေဟု ဆိုရာတွင် ရှေးခေတ် အိန္ဒိယရာမာယဏကို မှီး၍ မြန်မာ့ဉာဏ်၊ မြန်မာ့အမြင်၊ မြန်မာ့အကြိုက်၊ မြန်မာ့စရိုက်အသွင်များ ဖွဲ့ယှက်ကာ ရေးသားထားသော မြန်မာစာဆိုတို့၏ မြန်မာရာမစာပေ အသီးသီးကို ဆိုလိုပေသည်။^၁ မြန်မာရာမစာပေတွင် မြန်မာ့နည်း၊ မြန်မာ့ဟန်၊ မြန်မာ့မူဖြင့် အိန္ဒိယရာမာယဏမှ မြန်မာဆန်ဆန် လမ်းခွဲထွက်လာသော ရာမစကားပြေ၊ ရာမကဗျာ၊ ရာမဝတ္ထု၊ ရာမပြဇာတ်များ ပါဝင်ပေသည်။ ရာမာယဏနောက်တွင် မဟာဘရတကျမ်း ပေါ်ပေါက် ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ရာမာယဏကျမ်းသည် မဟာဘရတကျမ်းထက် လူသိများ ကျော်ကြားခဲ့သည်။ ရာမာယဏကျမ်းသည် ဘီစီ ၃ ရာစု မှ ၆ ရာစုအတွင်း အရှေ့တောင် အာရှဒေသများသို့ ပျံ့နှံ့လာသည်။ စာပေယဉ်ကျေးမှုအနုပညာများတွင် ရာမာယဏကျမ်းသည် ဝင်ရောက်နေရာယူခဲ့သည်။

^၁ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၃၊ ၉၈။

* ဒေါက်တာ၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ ပြည်တက္ကသိုလ်

ဝါလမိကီ၏ ရာမယဏကျမ်း ပေါ်ထွန်းပြီးနောက် အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်း၌ပင် ရာမာယဏ မူအမျိုးမျိုးကို အိန္ဒိယဘာသာစကား အမျိုးမျိုးဖြင့် ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ၁၂ ရာစုတွင် တမိလ်စာဆို ကန်ဗန်၏ ဣရာမာဝတာရမ်ခေါ် တမိလ်ရာမာယဏ၊ ၁၅ ရာစုတွင် ဘင်္ဂါလီစာဆို ကရိတ္တဝါသ၏ ဘင်္ဂါလီရာမာယဏ၊ ၁၆ ရာစုတွင် ဟိန္ဒူစာဆို တုလသိဒါသ၏ ရာမဆရိတမနသ ခေါ် ဟိန္ဒူရာမာယဏများ ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။^၁

အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများသို့ ရာမာယဏ ရောက်ရှိလာပုံကို ခြေရာခံကြည့်လျှင် ခရစ်နှစ်ဦးပိုင်းကာလက စတင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပညာရှင်များ ဆိုမိန့်ကြသည်။^၂

အိန္ဒိယနိုင်ငံသားများသည် နယ်ပယ်သစ် ရှာရင်း၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရင်းနှင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများသို့ ခရစ်နှစ်ဦးပိုင်းမှစ၍ ရောက်ရှိလာကြသည်။ ထိုသူတို့နှင့်အတူ ပါလာသော စာပေများတွင် ရာမာယဏမဟာကဗျာလည်း တစ်ပါတည်း ပါလာသည်။ ထိုကာလမှစ၍ ထိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လော၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ မြန်မာစသော အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများတွင် ရာမာယဏသည် ဝင်ရောက်နေရာယူလာတော့သည်။^၃ မြန်မာရာမစာပေတို့တွင် ပြဇာတ်၊ ဝတ္ထု၊ ကဗျာ ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖန်တီးရေးဖွဲ့လာကြသည်။ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၏ ရာမနန်းတွင်းပြဇာတ်ကြီးသည် ‘အယုဒ္ဓယတိုင်း၊ ဂျမ်းပြည်တို့မှလာသော အရပ်ရပ်ဒဏ္ဍာရီဇာတ်များကို ဂျမ်းသံခံ၊ ယုန်းသံခံများနှင့် ညှိနှိုင်းကာ မြန်မာပြန်၍ ဇာတ်သဘင်ခင်းကျင်းစေကြောင်း’^၄ မြန်မာပြဇာတ်နှင့် ပြဇာတ်စာပေသမိုင်း၌ ဆိုထားသည်။ ထို့ကြောင့် နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၏ ရာမနန်းတွင်းပြဇာတ်တော်ကြီးသည်လည်း ယိုးဒယားမှလာသော ရာမဇာတ်တော်ကို မြန်မာမှု ပြုထားခဲ့သော ရှစ်ဦးအဖွဲ့၏ ရာမဇာတ် ဖြစ်သည်။ ထိုရာမဇာတ်ကို နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်က ပြုပြင်ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဆရာဇော်ဂျီက-

“---သညာသည် နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်က သာယာနာပျော်ဖွယ် ရှိအောင် ရွှေနားတော်သင့် ရေးသားပြုပြင်ပေအံ့”^၅

ဟု စကားဆိုထားသည်။

^၁ ခင်မင်၊ မောင်(ခန့်ဖြူ)၊ ၂၀၀၆၊ ၉၉။
^၂ ခင်မင်၊ မောင်(ခန့်ဖြူ)၊ ၂၀၀၆၊ ၁၀၆။
^၃ ခင်မင်၊ မောင်(ခန့်ဖြူ)၊ ၂၀၀၆၊ ၁၀၇။
^၄ ဖေမောင်တင်၊ ၁၉၇၁၊ ၁၄-၁၅။
^၅ ဇော်ဂျီ၊ ၁၉၉၃၊ တွဲ-၁၊ ၁၃၂။

နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၏ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး၌ ဒသဂီရိညီနောင် ဖွားမြင်ခန်းမှ ရာမမင်း သရဇုတ်မြစ်တွင်းဆင်း၍ သေခန်းအထိ အခန်းပေါင်း (၅၁)ခန်းဖြင့် ပြဆိုထားသည်။ ယခုတင်ပြမည့် စာတမ်းတွင် ဒသဂီရိ၊ သီတာ၊ ရာမ ဇာတ်ဆောင် များ၏ စရိုက်အဖုံဖုံကို စာရေးသူက မည်သို့ ဖန်တီးတင်ပြထားသည်ကို လေ့လာ တင်ပြမည် ဖြစ်သည်။

မူလဇာတ်၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ဓမ္မနှင့်အဓမ္မ အားပြိုင်ရာ၌ ဓမ္မကသာ အနိုင်ရရှိပုံကို တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခု ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး အပါအဝင် ရာမစာပေ အသီးသီးကလည်း ဓမ္မနှင့်အဓမ္မ အားပြိုင်မှုသဘောကိုသာ တင်ပြထားသည်။ ဓမ္မကို လက်ခံကျင့်သုံးသော ရာမ၊ သီတာ၊ လက္ခဏတို့နှင့် အဓမ္မကို လက်ခံ ကျင့်သုံးသော ဒသဂီရိ၏ အနိုင်အရှုံး အားပြိုင်မှုများကိုပင် မြန်မာရာမစာပေတိုင်း၌ ဇာတ်ကွက်ဆင် တင်ပြကြပေသည်။ ဇာတ်ဆောင်များ ဖန်တီးရာ၌လည်း ရာမစာပေ ဖန်တီးရေးဖွဲ့သူတို့သည် ရည်ရွယ်ချက်ပေါ်လွင်စေရန် ဓမ္မဝါဒီသမား ဇာတ်ဆောင် ရာမနှင့် အဓမ္မဝါဒီသမား ဇာတ်ဆောင် ဒသဂီရိတို့ကို အားပြိုင်မှုဖြစ်စေရန် ဖန်တီး ယူသည်။ ထိုအားပြိုင်မှုအတွက် သီတာဒေဝီကို အလယ်မှ ပင်တိုင်ထားကာ ရာမနှင့် ဒသဂီရိကို အားပြိုင်စေသည်။ ထိုအခါ ရာမဘက်မှ ဓမ္မဝါဒီဇာတ်ဆောင်များ၊ ဒသဂီရိ ဘက်မှ အဓမ္မဝါဒီဇာတ်ဆောင်များကို ပွားများဖန်တီးယူပြီးလျှင် အုပ်စုလိုက် အားပြိုင်မှု များဖြစ်အောင် ဖန်တီးသည်။ သို့ဖြစ်၍ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၏ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး တွင်လည်း သီတာဒေဝီသည် ရာမအပေါ် သစ္စာရှိရှိ ချစ်ခင်သူ၊ ဒသဂီရိကို ဆန့်ကျင်သူ အဖြစ် အခြားရာမစာပေများကဲ့သို့ပင် ဖန်တီးထားသည်။ ရည်ရွယ်ချက်သဘော၊ ဇာတ်လမ်းသဘောအရ ဓမ္မနှင့်အဓမ္မတွင် ဓမ္မကသာ နိုင်ရမည် ဟူသော အချက်ကိုပင် ဘောင်ဝင်အောင် နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်က စိတ်ကူးဖြင့်ဖန်တီးကာ ပြဇာတ်တော်ကြီး အသွင် ဖန်တီးရေးဖွဲ့ထားသည်။ အဓိကဇာတ်ဆောင်သုံးဦး ဖြစ်သော ဒသဂီရိ၊ ရာမ၊ သီတာတို့၏ စရိုက်များကို နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၏ ဖန်တီးချက်များမှ လေ့လာ သုံးသပ်တင်ပြမည် ဖြစ်သည်။

ပြဇာတ်ဟူသော ဝေါဟာရနှင့် ပြဇာတ်စာပေ

“ပြဇာတ်ဝေါဟာရသည် မြန်မာစကား ဖြစ်သည်။ နားလည်အောင်၊ တတ်သိအောင် ပြုပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ‘ဇာတ်’သည် ပါဠိ ဇာတကမှ လာသည်။ ပြဇာတ် ဟူသည် အဖြစ်ကိုပြချက်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ၁၂၅၅ ခုနှစ်တွင် ရေးကူးသော ရာမဇာတ်

ပုရပိုက်များအတွင်းမှ ‘ရာမဇာတ်တော်ကြီး’ ဟူ၍ တွေ့ရပြီး ပြဇာတ်
ဟူသော အသုံးအနှုန်းကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရသည်။”^၁

မြန်မာပြဇာတ်များ၏ အခြေခံပေါ်ပေါက်ခဲ့ပုံအား ကြည့်လျှင်-

“ဘာသာ၊ သာသနာရေးဆိုင်ရာနှင့် ပျို့၊ လင်္ကာစာပေ မှတစ်ဆင့်
တိုးတက်ရောက်ရှိလာသည်။ ထို့နောက် ပြဇာတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်”^၂

ဟု တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ပြဇာတ်စာပေသည် ဘာသာရေး၊ သာသနာရေး၊
ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုများမှသာမက ပျို့စာပေမှလည်း ဖြစ်ထွန်းလာသည်ဟု ဆိုနိုင်
ပေသည်။ မြန်မာစာပေတွင် အစောဆုံးတွေ့ရသော ပြဇာတ်သည် မဏိကက်ပြဇာတ်
ဖြစ်သည်။ ဇာတ်ကရာဇ် ပဏာမလူးတားလျှောက်ခြင်း၊ သံချိုဆိုခြင်းများကို
တွေ့ရသည်။ ဇာတ်စကားအဖြစ် သိကြားထွက်စေ၊ စံနေမြဲနန်းဗိမာန်တွင် နေစေ၊
ခေါ်စေ၊ ထူးစေဟု တွေ့ရသည်။ ယိုးဒယားတီး၊ သာကွင်းတီး စသည့် ဇာတ်ကွက်
အလိုက် ဆိုင်းတီးရန် စကားများပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယိုးဒယားအနုပညာဆိုင်ရာ
ဆိုင်းအတီးများ မြန်မာပြဇာတ်၌ နေရာယူလာကြသည်။

“မဏိကက်၏နောက်တွင် နန်းတွင်းဇာတ်တော်ကြီးများ ပေါ်ပေါက်
ခဲ့သည်။ စကားပြောသာမက ကဗျာ၊ လင်္ကာ သီဆိုခြင်းများကို
ထည့်သွင်းရေးသားလာသည်။ မဏိကက်ပြဇာတ်က ပေးလာသော
ဂီတအထောက်အကူဖြင့် ဇာတ်လမ်းဖော်ခြင်းသည် နောင်တွင်
ထွန်းကားလာသော ပြဇာတ်များအတွက် အစဉ်အလာ ဖြစ်ခဲ့
သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။”^၃

ယိုးဒယားမှ မြန်မာမှုပြုသော ရာမဇာတ်တော်၊ အီနောင်ဇာတ်တို့တွင်
ဇာတ်အိမ်ဖွဲ့ခြင်း အမည်ပေးခြင်း၌ မြန်မာဆန်သည်။ မြန်မာ့ထီးနန်းဟန်များကို
တွေ့ရသည်။ မြန်မာ့နန်းတွင်းခလေးဖြစ်သော ပုခတ်တင်ဟန်၊ ဧယင်ကျူးဟန်၊ ဧယင်
လျှောက်ဆိုဟန်များ ပါဝင်သည်။ နန်းတွင်းဇာတ်တော်ကြီးများနောက် ဦးကြင်ဥ၊
ဦးပုညတို့၏ ပြဇာတ်စာပေများ၊ ပုစွန်တောင် ဆရာခ၊ ဆတိုင်မွတ် ဦးကူး၊ ဦးပုတ်နီ၊
ဦးဆုသာ စသော ပြဇာတ်ဆရာများ၏ ပြဇာတ်စာပေများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။
စစ်ပြီးခေတ်တွင် မောင်ထင်၊ ဥာဏ၊ ဇော်ဂျီ၊ သိပ္ပံမောင်ဝတို့၏ ခေတ်သစ်ပြဇာတ်များ
ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။

^၁ မောင်မောင်တင်၊ ၁၉၇၁၊ ၁-၃။
^၂ မောင်မောင်တင်၊ ၁၉၇၁၊ ၅။
^၃ မောင်မောင်ကြီး၊ ၁၉၆၉၊ တွဲ-၄၊ ပိုင်း-၁၊ ၂၁၅-၂၁၆။

ရာမစာပေဆိုင်ရာ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်ရေး ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင်လည်း ပြဇာတ်စာပေဆိုင်ရာ စာပေအရည်အသွေးများနှင့် ဇာတ်လမ်းနှင့် ဇာတ်ဆောင်ကို ဖန်တီးတင်ပြထားသည်။

နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၏ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးလာ ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိတို့၏ ခရိုက်အဖွဲ့များ လေ့လာချက်

နန်းတွင်းပြဇာတ်တော်ကြီးများ၏ သဘာဝအတိုင်း ဤပြဇာတ်တော်ကြီး တွင်လည်း ဇာတ်ဆောင်များကို များပြားစွာ တွေ့ရသည်။ ဇာတ်ဆောင်များတွင် အဓိကဇာတ်ဆောင်သည် တန်ခိုးရှင်လူမင်းသား (ရာမ)အဖြစ် ဖန်တီးထားသည်။ ဆန့်ကျင်ဇာတ်ဆောင်များကို ဘီလူး၊ နဂါးစသည့် တန်ခိုးရှင်ဇာတ်ဆောင်များအဖြစ် ဖန်တီးကာ အားပြိုင်ထားသည်။ အဓိကရန်သူဇာတ်ဆောင် ဒသဂီရိဘီလူးကို ဖန်တီးသည်။ နောက်ဆုံး၌ အဓိကဇာတ်ဆောင် ရာမမင်းသားကိုပင် အနိုင်ပေး၍ ဇာတ်လမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ဆောင်သည်။ သိကြား၊ နတ် စသောတန်ခိုးရှင် အရံဇာတ်ဆောင်များကို ဇာတ်လမ်းအတွက် လိုအပ်လျှင် လိုအပ်သလိုသုံးကာ ဖန်တီးလေ့ ရှိသည်။ သီတာမင်းသမီးကို အလယ်တွင် ပင်တိုင်ထားကာ ရာမနှင့် ဒသဂီရိတို့၏ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အားပြိုင်မှုကို ဖန်တီး၍ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်များကို ပုံဖော်ဖန်တီးထား ပေသည်။

ရာမမင်းသားခရိုက်

ရာမစာပေတွင် ဓမ္မနှင့်အဓမ္မယှဉ်ပြိုင်ရာ၌ ဓမ္မသည်သာ အနိုင်ရမြဲ ဖြစ်သည်။ အဓမ္မဝါဒီသမားတို့ ကျဆုံးရခြင်းဖြစ်သည် ဟူသော အချက်ကို တင်ပြလိုရင်း ဖြစ်သည်။ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးကို မြန်မာမှုပြု၍ ရေးသားကပြခဲ့ရာတွင် မြန်မာပရိသတ်တို့ အထူးစွဲလမ်းနှစ်သက်ခဲ့ရသည်။ ဓမ္မဝါဒီသမား ဇာတ်ဆောင်ရာမသည် အဓမ္မဝါဒီ သမား ဒသဂီရိကို အောင်မြင်နိုင်ပုံကို ဇာတ်ဆောင်သီတာဒေဝီကို အကြောင်းပြု၍ အားပြိုင်စေခဲ့သည်။ အားပြိုင်မှုတိုင်းတွင် ရာမမင်းသားကို အောင်မြင်မှု ရှိစေခဲ့သည်ချည်း ဖြစ်သည်။ ရာမမင်းသားကို စံပြဇာတ်ဆောင်၊ သားကောင်း၊ ခင်ပွန်းကောင်း၊ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတို့၏ စရိုက်များကို ထုံမွန်းကာ တင်ပြထားသည်။

ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် ရာမမင်းသား ဖွားမြင်ပြီးနောက် စဏ္ဍာလမင်း နှင့်တကွ စစ်သည်များ ရောက်လာကြပုံအခန်းသည် မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏတွင်

မပါဝင်သော စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်အသစ် ထည့်သွင်းထားသော အခန်း ဖြစ်သည်။

“ရာမမင်းသားကို မြင်လျှင်၊ စဏ္ဍာလမင်းနှင့်တကွ စဏ္ဍာလ သားတို့ ပုဏ္ဏားမျိုး ဖြစ်မြဲဖြစ်ကြစေ”^၁

ဟူ၍ ဖော်ပြချက်အရ ရာမမင်းသားကို မြင်ရုံဖြင့် ရသေ့ကျိန်စာ ပျက်ပြယ်ပြီး စဏ္ဍာလမျိုးမှ ပုဏ္ဏားမျိုး ပြန်ဖြစ်ပုံကို တွေ့ရသည်။ မဟာရာမဝတ္ထု၊ ရာမသာချင်း တို့၌လည်း စဏ္ဍာလမင်းအခန်း မပါဝင်ပေ။ ဤသို့ ဇာတ်ဆောင် ရာမမင်းသား၏ ဘုန်းတန်ခိုးမြင့်မားမှုကို ပေါ်လွင်စေသော ဇာတ်ဝင်ခန်းကို တင်ဆက်သည်။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မကိုယ်စားပြု လူကောင်းစရိုက်ကို စတင်၍ဖော်ပြခြင်းဟု ဆိုနိုင်သည်။ ဤသို့ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးအစဉ်ပင် ရာမမင်း၏ ဘုန်းတန်ခိုးမြင့်မားမှုဖြင့် စာဖတ် ပရိသတ်ကို စတင်ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။

ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးအစပိုင်း၌ပင် ဝိသွာမိတ္တရှင်ရသေ့က-

“ရသေ့များ ယဇ်ပူဇော်ရာသို့ ဘီလူးတို့ လာရောက်ဖျက်ဆီးသဖြင့် ရာမမင်းကို လာရောက်တောင်းပံ့”^၂

ပါရှိသည်။

မြန်မာရာမစာပေများဖြစ်သော မဟာရာမဝတ္ထု၊ ရာမသာချင်းတို့၌ ရသေ့ တို့အား နှောင့်ယှက်သော ကာကဝဏ္ဏကျီး ရန်ကို ရာမနှင့်လက္ခဏ သွား၍နှိမ်နင်းရပုံ ပါရှိသည်။ မြန်မာရာမစာပေအချင်းချင်းပင် မတူညီသော ဇာတ်ကွက် ဖြစ်သည်။ မူရင်း၌ ရသေ့တို့အား နှောင့်ယှက်သော ဘီလူးရန်ကို နှိမ်နင်းပေးရပုံ ပါရှိပြီး ရာမ ပြဇာတ်တော်ကြီး၌မူ မြန်မာဆန်သော တင်ပြချက်ဖြင့် မွမ်းမံဖြည့်စွက်ထားသည်။

မူရင်းမြန်မာပြန်ရာမာယဏ၌-

“တာဠကာဘီလူးမနှင့် သားဖြစ်သူ မာရီစသည် ရသေ့ အဂဿုမုနိ ကျိန်ဆဲခြင်းကြောင့် နတ်ဘဝမှ ကြောက်မက်ဖွယ် ရုပ်ရည် ရရှိ ခဲ့ခြင်း၊ လူသားစားဘီလူးဘဝ ရောက်ခဲ့ခြင်း”^၃

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၃။
^၂ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၅။
^၃ ကိတ္တိမ၊ ၁၉၆၈၊ တွဲ-၁၊ ၂၅-၂၆။

တို့ကို ဖော်ပြထားသည်။ ရာမကမ္ဘာမြားဖြင့်ပစ်ရာ ဘီလူးမသေဆုံးခဲ့ရပြီး တာဠကာဝနတော ငြိမ်းအေးခဲ့ရပုံကို တင်ပြထားသည်။ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး၌ တာရကာဘီလူးမနှင့် နာရီဒမည်သော သားဖြစ်သူအား ရာမမင်း နှိမ်နင်းရာ ဘီလူးမ မြားသင့်၍သေပုံအထိ မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏနှင့်ဆင်သည်။ သို့သော် တာရကာဘီလူးမဘဝမှ နတ်သမီး အသွင် ချက်ခြင်းဖြစ်ပေါ်လာမှု မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏ၌ မပါဝင်ပေ။ ရာမ ပြဇာတ်တော်ကြီး၌-

“သူမသည် ရှေးက နတ်တို့အလယ်၌ စံပယ်မြူးရွှင်ကပြရသော အပ္ပသရီအမည်ရှိ နတ်ကချေသည်ဖြစ်ပုံ၊ အကကိုယ်နေဟန် ပျက်သည်ကို ဒေဝစွရာနတ်သမီးမြင်၍ အမျက်ထွက်ကာ ကျိန်ဆဲသဖြင့် တာရကာဘီလူးမဘဝသို့ ရောက်ပုံ၊ ရာမမင်း လာ၍သတ်မှ ကျွတ်စေဟု ဆိုခဲ့ပုံ”^၁

တို့ကိုဖော်ပြထားသည်။ မူရင်း၌ အဂဿျရသေ့၏ ကျိန်ဆဲမှုကို ဒေဝစွရာနတ်သမီး၏ ကျိန်ဆဲမှုအဖြစ် မြန်မာဆန်ဆန် အစားထိုးမွမ်းမံသည်။ ဘီလူးမဘဝမှ နတ်သမီးဘဝ ပြန်ရောက်သော တာရကာ၏ရှင်းပြချက် အပိုပါလာပုံသည် ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးအား ပို၍စိတ်ဝင်စားလာစေသော ခြယ်မှုန်းချက်များ ဖြစ်သည်။ ရာမမင်း၏ ဘုန်းလက်ရုံးနှင့် ပြည့်စုံသောစရိုက်ကို တာရကာဘီလူး၊ နာရီဒဘီလူးတို့ကို နှိမ်နင်းခန်းဖြင့် တင်ပြထား သည်မှာ ဇာတ်ဆောင်နှင့် ဇာတ်လမ်းကို ပို၍စွဲငြိလာစေသော သရုပ်ဖော်ချက်ဟု ဆိုရ ပေမည်။ ဘီလူးရန်နှိမ်နင်းရန် ဒသရဋ္ဌမင်းထံ ဝိသွာမိတ္တရသေ့ လာရောက်ပြီး ရာမမင်းအား တောင်းဆိုသောအခါ၌ ရာမမင်းသားက-

“ရှင်ရသေ့များသည် ဘုန်းတော်ကြောင့် တရားအားထုတ် နိုင်ကြောင်း၊ ယဇ်ပူဇော်ရာ ဖျက်ဆီးမှုကို နှိမ်နင်းနိုင်ကြောင်း၊ ဘီလူးရန်မက ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်နိုင်စွမ်း ရှိကြောင်း”^၂

ဟူ၍ လျှောက်ထားပုံကပင် ရာမမင်းသားသည် ကြောက်ရွံ့သောစိတ်ဓာတ် မရှိသူ၊ ဘုန်းတန်ခိုးလက်ရုံး အစွမ်းထက်မြက်ပုံ၊ ရသေ့များအပေါ် ကြည်ညိုလေးစားစိတ်ရှိပုံ၊ မိဘနှစ်ပါးအပေါ်လည်း သိတတ်သော သားလိမ္မာတစ်ဦးဖြစ်ပုံတို့ကို ပုံဖော်ထား နိုင်သည်။

ရာမမင်းသားသည် ရာမစာပေ၌ စရိုက်ကောင်းကို သရုပ်ဆောင်ရသော သူတော်ကောင်းဇာတ်ဆောင် ဖြစ်သည်။ ရာမဇာတ်တော်ကြီး၌လည်း ရသေ့တို့၏

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၈။
^၂ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၆။

ယဇ်ပူဇော်ပွဲကို နောက်ယှက်သည့် ဘီလူးအပေါင်းကို နှိမ်နင်းပေးနိုင်ပုံကို ဖော်ပြထားသည်။ ဤသို့ ဘီလူးတို့၏ရန်ကို နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းသည်ပင် ရာမမင်း၏ ရဲစွမ်းသတ္တိ ပြည့်စုံပြီး လက်ရုံးရည် ထက်မြက်သော စရိုက်ကောင်းများ ရှိနေသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ရာမမင်းသား၏ စရိုက်ကောင်းများသည် တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်သည့်မင်းနှင့် မင်းညီမင်းသား တို့အတွက် လမ်းညွှန်သဖွယ် ဖြစ်စေသည်။ ရာမမင်းသားကဲ့သို့ ဘုန်းလက်ရုံးနှင့် ပြည့်စုံမှု၊ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိမှု စသော အရည်အချင်းများ ရှိသင့်ကြောင်း ညွှန်ပြဖော်ဆောင်နေပေသည်။

ရာမမင်းသား လေးတင်ရာဌ်-

“ဘုန်းခေါင်စကြာ ငါရာမမင်း၊ ဘယ့်နှယ်တင်းမလဲ၊ ရန်နင်းဘုရား ပါတကား”^၁

ဟု လည်းကောင်း၊

“နင်မျှလေးဆိုး၊ ဖောင်ဖောင်ကျိုးရော့ဟဲ့”^၂

ဟု လည်းကောင်း လေးကြိမ်းပုံ၊ လေးတင်ပုံများကို ရေးထားသည်။ ရာမမင်းသား ကိုယ်တိုင်၏ ပြုမူလှုပ်ရှားဟန်ဖြင့် ရာမမင်း၏စွမ်းရည်၊ မာနနှင့် ယုံကြည်ချက်တို့ ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေသည်။ ထိုသို့ ဇာတ်ဆောင်အား ဘုန်းတန်ခိုးရှင်အဖြစ် ဖန်တီးထားခြင်းဖြင့် စာဖတ်သူတို့ နှစ်သက်စွဲမက်စေသည်။

ရာမမင်းသားသည် ဖခင်၏ ထီးနန်းဆက်ခံရန် အခွင့်အရေး ရခဲ့သော်လည်း ခမည်းတော်၏ မယ်တော်ကေကရအပေါ် ထားခဲ့သော ကတိစကားကြောင့် (၁၄)နှစ်မျှ တော၌နေရန် ခမည်းတော်၏အမိန့်ကို ရိုသေစွာ ခံယူသူအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သည်။ ‘ခမည်းတော်၏ ကတိသစ္စာလည်း မပျက်စေရအောင် တောမှာ ဆယ့်လေးနှစ် နေပါဦး တော့မည်’^၃ ဟူသော ရာမမင်းသားကိုယ်တိုင် လျှောက်တင်စကားအရ ရာမမင်းသား၏ မိဘစကား မပယ်ရှားသော သားကောင်းစရိုက်ကို တွေ့ရသည်။ ရာမမင်းသားစရိုက်ဖြင့် မင်းညီမင်းသားတို့မည်သည် ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏ စကားကို ရိုသေလေးစားစွာ နာခံသင့်၊ ခံယူသင့်သည် ဟူသော အကျင့်ကောင်းကိုလည်း ပေါ်လွင်အောင် ဖန်တီးထားနိုင်ပေသည်။

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၃၁။
^၂ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၃၁။
^၃ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၅၀။

ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် ရာမနှင့် သီတာဒေဝီတို့သည် တောတွင်း၌ အတူတကွ ရှိရာမှ ဒသဂီရိက သီတာအား လင်္ကာဒီပသို့ ခိုးယူခန်းသည် စာဖတ်ပရိသတ် စိတ်လှုပ်ရှားရဆုံး ဖြစ်သည်။ ဤအခန်းသို့ ရောက်ရန်အတွက် ဒသဂီရိ၏ ဦးရီးတော် မာရဇ္ဇအား သမင်ယောင်ဆောင်စေပြီး သီတာဒေဝီ လိုချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်အောင် ဟန်ရေးပြစေခဲ့သည်။ သီတာဒေဝီက ရွှေသမင်လိုချင်၍ ပူဆာခန်းတွင် ရာမမင်းသားက-

“ရတနာမျက်ဖျော်၊ ဆင်းရွှေလှော်၊ အိုဇော်တစ်ခက်၊ ခုဘက် ဖမ်းမည် လိုက်ပမည်”^၁

ဟု ပြောဆိုကာ ရွှေသမင်ဖမ်းရန် ထွက်ခွာပုံကို ဖန်တီးသည်။ ရာမမင်းသားသည် မိမိ၏ ဇနီးသည်အပေါ် အလိုလိုက်တတ်သော ယောက်ျားကောင်းတို့၏ သဘောစရိုက် ပြည့်စုံသူဟု ဆိုရပေမည်။

ဒသဂီရိကို အနိုင်ယူ၍ သီတာဒေဝီကို ပြန်လည်ဆောင်ယူရန်အတွက် သူကြိတ်မျောက်မင်းနှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့ရပုံ၊ တန်ခိုးရှင် ဟနုမာန်မျောက်ကို လင်္ကာဒီပသို့ စေလွှတ်ပုံ စသည့် အခန်းများ၌ ရာမမင်း၏ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ဦး၏ စိတ်ဓာတ်ကို တွေ့ရသည်။ မျောက်စစ်တပ်နှင့်အတူ လင်္ကာဒီပသို့ ချီတက်ပြီး ဒသဂီရိနှင့် ရင်ဆိုင် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရာ၌ စစ်သည်ကောင်းတစ်ဦး၏ စိတ်ဓာတ်ကို တွေ့နိုင်သည်။

သို့သော် ရာမမင်းသားသည် ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး တစ်ခုလုံးတွင် စရိုက်ကောင်းများဖြင့် ပါဝင်နေသော်လည်း သီတာဒေဝီနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်ဖက်စွန်း ရောက်သည့် သံသယစိတ်လည်း ရှိနေပြန်သည်။ သီတာဒေဝီအား ဒသဂီရိထံမှရရှိပြီး ရာမမင်းက သူ၏သံသယကင်းရှင်းရန် မီးပုံတွင်းဆင်း၍ သီတာအား သစ္စာဆိုစေခန်း၊ ဒသဂီရိထံမှ ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်လာပြီး ခဝါသည်လင်မယား၏ ပြောဆိုမှုကို ရာမမင်း ကြားရပြန်ကာ သီတာဒေဝီအား တောအရပ်သို့ နှင်ခန်း၊ ထို့နောက် တောအရပ်မှ ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်လာပြီး ဒုတိယအကြိမ် မီးပုံအတွင်း သီတာအား ခုန်ဆင်းစေခြင်း၊ သီတာ၏ သစ္စာစကားဖြင့် ဝသုန္ဒရေနတ်သမီးက အပြီးတိုင် ခေါ်ဆောင်သွားခြင်း အခန်းတို့သည် စာဖတ်သူတို့အား ရင်နှင့်ကြေကွဲဖွယ် ဖြစ်စေသော အခန်း ဖြစ်သည်။ ရာမမင်းသား၏ တိုင်းသူပြည်သားများ၏ သံသယကို ပယ်ဖျောက် ပေးစေလိုသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် သီတာကို သစ္စာဆိုစေခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်သူတို့သည် တိုင်းပြည်နှင့် ပြည်သူပြည်သားများ၏ ဆန္ဒကို အလေးထားကာ နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်နိုင်ရန်သင့်ကြောင်း ရာမမင်းသား၏စရိုက်မှ ဖော်ဆောင်နေပေသည်။

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၈၃။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး၌ ရာမမင်းသားသည် သစ္စာကတိ တည်ကြည်သူ၊ မင်းကောင်းမင်းမြတ်တို့၏ ကျင့်ဝတ်များအတိုင်း ကျင့်ကြံသူ၊ သားကောင်း တစ်ဦး၊ ခင်ပွန်းကောင်းတစ်ဦး၊ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး တည်ငြိမ် လေးနက်သော ဇာတ်ဆောင်စရိုက်တို့အပေါ် အားရကျေနပ်မှု ဖြစ်စေသည်ဟု ဆိုရ ပေမည်။

သီတာမင်းသမီးစရိုက်

ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် သီတာမင်းသမီးသည် တန်ခိုးရှင် ရာမမင်းသားနှင့် တန်ခိုးရှင် ဒသဂီရိတို့ အားပြိုင်ကြရာ၌ အဓိကပါဝင်ရသူ ဖြစ်သည်။ ရာမနှင့် ဒသဂီရိတို့သည် သီတာကို အကြောင်းပြု၍ အနိုင်မခံ၊ အရှုံးမပေး အားပြိုင်ရင်း ရာမဇာတ်လမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သော ဓမ္မဝါဒီသမား အနိုင်ရရေး၊ အဓမ္မဝါဒီ ကျဆုံးရေးကို ဖော်ဆောင်ထားသည်။ ထိုဇာတ်ကွက်ကို ဖန်တီးရင်း ပရိသတ်၏ သဘောကျ နှစ်ခြိုက်မိစေသည့် ဇာတ်ဆောင်စရိုက်တို့ကို ဖော်ကျူးထားသည်။ သီတာ ဒေဝီသည် ဓမ္မဝါဒီသမား ရာမမင်းသားကို လိုလားပြီး အဓမ္မဝါဒီသမား ဒသဂီရိကို မလိုလားသော၊ ဆန့်ကျင်သော ဇာတ်ရုပ်ကို ပီပီပြင်ပြင် စွမ်းဆောင်ရသော ဇာတ်ဆောင် အဖြစ် ပါဝင်သည်။

ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် လေးတင်ပွဲ၌ သီတာမင်းသမီးသည် ရာမမင်းသား အပေါ် ချစ်ခင်သော အမူအရာဖြင့်-

“ပန်းကုံးဆက်ချင် ဟန်ပြစေ၊ သည်မင်းသားသည် ငါ၏အရှင်
မှန်ပြီဖြစ်သည် နှလုံးထားဟန်”^၁

စသည့် အပြုအမူများကို ဖော်ပြထားသည်။ မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏ၌ မပါဝင်ပေ။ ရာမပြဇာတ်တွင် အဆာထည့်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သီတာ၏ အပျိုတော်များက ဒသဂီရိကို မြင်ရုံနှင့်-

“ကြည့်စမ်းမမင့်၊ မမြင်စဖူး၊ အသွင်ထူးသနှင့် ဘီလူးလား၊
သဘက်လား၊ သူ့ပုံက ဆိုးလိုက်တာ”^၂

ဟုလည်းကောင်း၊

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၂၈။
^၂ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၂၆။

“သူ့ရှုပကာ၊ မူအရာ၊ မျက်နှာမှာခလုတ်၊ ကျပ်သဘက်တွေ၊
အစိမ်းသေ၊ တစ္ဆေရုပ်လို”^၁

ဟု လည်းကောင်း အဓမ္မဝါဒီသမား ဒသဂီရိအပေါ် မလိုလားသော အပြောအဆိုများဖြင့် ဖြည့်စွက်ထည့်ထားသည်။ လူ့သဘာဝအဖွဲ့များနှင့် သဘာဝကျပြီး မြင်ယောင်လာအောင် ရေးဖွဲ့သည်။ ဤသို့ ဓမ္မဝါဒီဇာတ်ဆောင် ရာမကို လိုလားသော၊ အဓမ္မဝါဒီဇာတ်ဆောင် ဒသဂီရိကို မလိုလားသော သီတာ၏စရိုက်ကို စတင်မိတ်ဆက်ပေးခြင်းဖြင့် ဇာတ်လမ်းကို ဆွဲဆောင်မှုရှိအောင် ဖန်တီးသည်။ ဒသဂီရိ၏ ကြမ်းတမ်းသော စရိုက်ကို မလိုလားသော၊ မနှစ်မြို့သော သွင်ပြင်ကို ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး၌ ပုံဖော်ကာ သီတာဒေဝီအား ရာမ ဘက်မှ ရပ်တည်မည့် ဓမ္မဝါဒီဇာတ်ဆောင်အဖြစ် ဖန်တီးသည်။ မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏ၌ ဒသဂီရိသည် လေးတင်ခန်း၌ မပါဝင်ပေ။ လေးတင်ပွဲ၌ ရာမမင်း လေးတင်နိုင်စေရန် သီတာ၏ ပြောဆိုမှုတွင်-

“---သဟဿကို၊ ခဏယူငင်၊ သမ္ဘာတော်ထူး၊ သစ္စာတော်
ဦးပေတဲ့၊ ဖူးစာရှင်”^၂

ဟု ဖော်ပြသည်။ ရာမမင်းသားအပေါ် မြင်ရုံနှင့် ချစ်ခင်မြတ်နိုးစိတ်၊ ဖူးစာရှင်ဟု စုံမက်မိသောစိတ်ရှိသူအဖြစ် ပြဆိုသည်။ ရှေ့လာမည့် ဇာတ်လမ်းတွင် ရာမနှင့် သီတာ ဆုံစည်းတော့မည့်အရေးကို စာဖတ်သူ စိတ်ဝင်စားအောင် ဆွဲဆောင်မှုရှိစေသော ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ကို ဖန်တီးထားသည်။ စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်ဖြင့် ဖြည့်စွက် ဖန်တီးထားသော ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏ၌ သီတာမိဖုရားသည် တောသို့ မလိုက်ရလျှင် မဖြစ်ကြောင်း ရာမမင်းသားထံ တောင်းဆိုခိုကြွေးသည်။

“အရှင်နှင့် နေရလျှင် ဆူးနှင့် တွေ့ခြင်းသည် ဝါဂွမ်းနှင့် သမင်
ရေတွေ့ထိဘိသကဲ့သို့၊ အရှင်နှင့်ကင်းရလျှင် ငရဲသဖွယ်ဖြစ်ကြောင်း၊
အသက်စွန့်ခြင်းသာ ကောင်းမြတ်ကြောင်း”^၃

တင်ပြထားသည်။ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး၌ ရာမမင်းသားက သီတာမင်းသမီးအား တောအရပ်သို့ မလိုက်ရန် ပြောသောအခါ-

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၂၆။
^၂ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၃၀။
^၃ ကိတ္တိမ၊ ၁၉၆၉၊ တွဲ-၂၊ ၂၀၂-၂၀၃။

“ဟာ ဟာ ထိပ်ချာ၊ ကြွသွားရာကို၊ တစ်နာရီဝက်၊ လျှပ်တပြက်မျှ၊
 ခွာရက်ပါဘူး၊ ရှည်ကြူးတွက်စစ်၊ ဆယ့်လေးနှစ်စည်၊
 တောခွင်စုံဖျား၊ သခင်သွား၍၊ ပစ်ထားမယ့်ကို၊ နေရစ်ဆိုသော်၊
 သက်ကိုစွန့်အံ့ ---”^၁

ဟူ၍ ပြောဆိုကာ တောအရပ်သို့ လိုက်ပါလိုကြောင်း လျှောက်၏။ စာရေးသူသည် နန်းတွင်းပြဇာတ်တော်များ ရေးဟန်အတိုင်း လင်္ကာ၊ စကားပြေ နှစ်ထွေရော ပုံစံဖြင့် မြန်မာဆန်ဆန် တင်ပြသည်။ သီတာ၏ ခင်ပွန်းနှင့်ခွဲခွာ၍ မနေလိုသော စရိုက်၊ ခင်ပွန်း၏တာဝန်ကို ကျေပွန်လိုသော ဇနီးကောင်းစရိုက်၊ ခင်ပွန်းနှင့် အတူတကွ လိုက်ပါလိုသော မိန်းမကောင်း မိန်းမမြတ် စရိုက်များကို ဇာတ်ဆောင်၏ အပြောနှင့် တင်ပြထားသည်။

သီတာမင်းသမီးသည် ထီးရိပ်နန်းဖွား မင်းသမီးပီပီ သာယာချိုသာစွာ ပြောတတ်သော၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော၊ ခင်ပွန်းအပေါ် ရိုသေလေးမြတ်စွာ ဆက်ဆံ တတ်သောသူအဖြစ် စာရေးသူက ရွှေသမင်ဖမ်းပေးရန် ပူဆာခန်းတွင် ပုံဖော် ထားသည်။

“မွေးဖို့ငယ်ကြုံ၊ သည်မှော်ရုံဂန္ဓမာမှ၊ အလှဆယ်လှော်စင်တဲ့
 ရွှေသမင်ထူး”^၂

ဟု လည်းကောင်း၊

“ဘုန်းတော်ဖန်၊ ဉာဏ်စွမ်းနှင့် မြန်မြန်လိုက်ဖမ်းတော်မူသင့်ပါ”^၃

ဟု လည်းကောင်း ပြောဆိုပုံများအရ သိနိုင်သည်။ မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏတွင် ရွှေသမင်ပူဆာခန်း၌ ‘ရာမအား ရွှေသမင်ဖမ်းယူလာရန် တိုတ်တွန်းပုံ’^၄ ကိုသာ သာမန် တင်ပြထားသည်။ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင်မူ သီတာ၏စရိုက်ကို နန်းဆန်ဆန်တင်ပြ ထားသည်မှာ ပို၍ထူးခြားပေသည်။ မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏ၊ မဟာရာမဝတ္ထု၊ ရာမသာချင်းတို့တွင် ဖော်ပြထားသည့် သီတာ၏အမူအရာ ဟန်ပန်အသံများထက် ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးလာ သီတာ၏ နုသံ နွဲ့သံများသည် ပို၍ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော ဇာတ်ဆောင်စရိုက် ပုံပေါ်လာစေသည်။

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၅၁။
^၂ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၈၂။
^၃ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၈၃။
^၄ ကိတ္တိမ၊ ၁၉၇၀၊ တွဲ-၃၊ ၄၃။

ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး၌ ဒသဂီရိနှင့် သီတာမိဖုရားတို့ အပြန်အလှန်ပြောစကားများ၊ မန္တောဒရီမိဖုရား စသော ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့၏ ပြောစကားတို့ဖြင့်လည်း သီတာဒေဝီ၏ စရိုက်ကို တွေ့ရပေသည်။ သီတာမိဖုရားက ဒသဂီရိအား-

“ငါ၏နှလုံးမူကား လောကသုံးပါးတွင် ကိုးကွယ်မရှိ၊ မှောင်အတိကို လင်းစေတတ်အောင် ဆောင်နိုင်သော ရာမမင်းမှတစ်ပါး ငါပူဇော် ထိုက်သူမရှိ”^၁

ဟူ၍ ပြောဆိုသည်ကို ပုံဖော်ပြထားသည်။ ရာမမင်းမှတစ်ပါး မည်သူ့ကိုမျှ တပ်မက် ငြိစွန်းခြင်းမရှိဘဲ တရားစောင့်သော သီတာဒေဝီ၏စရိုက်သည် ပို၍ ပေါ်လွင်လာသည်။ မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏတွင် သီတာအား ဘီလူးမသရမာက-

“အားပေးပုံ၊ ရာဝဏ၏အကြောင်း လျှောက်ထားပုံ၊ ရာမ အောင်မြင်ပြီး အရှင်မထံ လာမည်ဖြစ်ပုံ”^၂

တို့ကို တင်ပြထားသည်။ သီတာမင်းသမီး၏ ခင်ပွန်းအပေါ် စိုးရိမ်ပူပန်သော စိတ်ထား ရှိသူအား အားပေးကူညီသူများ ရှိနေပုံကို တွေ့ရသည်။ ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး၌ ဘီလူးမအပေါင်းသည် သီတာအား-

“ပထမတွင် ခြိမ်းခြောက်ကြပုံ၊ သီတာက ရာမမင်းအပြင် မည်သူ့ ကိုမျှ စိတ်မထားပုံ၊ ဘီလူးမများက နောက်ဆုံး တြိတော၏ အိပ်မက်ကြောင့် သီတာဒေဝီဘက်သို့ ပြန်ပါကြပုံ”^၃

တင်ဆက်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာရာမစာပေ ဖြစ်သော ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် သီတာ၏သစ္စာသမာဓိရှိပုံစရိုက်၊ သည်းခံနိုင်သော စရိုက်တို့ကို ပို၍ပေါ်လွင်စေရန် ဖန်တီးထားနိုင်ပေသည်။

ရာဇရာဇ်ဘီလူးမက သီတာအား လုံဖြင့် ထိုးဟန်ဖြင့်-

“အသားကို ငါတို့စားမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်သောအခါ သီတာက နင်တို့သတ်လည်း အသေခံမည်။ အသက်ကို ငါစွန့်မည်ဟု ဆိုသည် ဘီလူးမတို့သည် လုံကိုရုပ်သွားကြပုံ”^၄

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၁၄၃။
^၂ ကိတ္တိမ၊ ၁၉၇၂၊ တွဲ-၆၊ ၂၀၀-၂၀၆။
^၃ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၃၊ ၁၄၆။
^၄ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၃၊ ၁၄၅။

တို့ကို ဖော်ပြထားသည်။ ထိုအပြန်အလှန်ပြောစကားအရ သီတာဒေဝီ၏ ရာမအပေါ် အသက်ထက် မြတ်နိုးသောစိတ်ဓာတ်၊ သစ္စာတရားအတွက် မည်သို့မျှ ကြောက်ရွံ့ခြင်း မရှိသည့်စိတ်ဓာတ်၊ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ပျက်ယွင်းခြင်းမရှိအောင် စောင့်ထိန်းသည့် သီတာ၏စရိုက်သည် ပို၍ထင်ရှားပေါ်လွင်လာရသည်။

ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် သီတာဒေဝီက ရသေ့ယောင်ဆောင်သော ဒသဂီရိအား ‘လောင်းကန်တော့ဆွမ်း’ သုံးကြိမ် ဆိုသည်။ မူရင်းမြန်မာပြန် ရာမာယဏနှင့် မြန်မာ့ ရာမစာပေအသီးသီး၌ ‘ကန်တော့ဆွမ်း’ လုပ်ခြင်း မပါဝင်ပေ။ ရာမဇာတ်တော်ကြီး၌ အသစ်ဖြည့်စွက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပို၍မြန်မာဆန်စေသော စရိုက်ကို ဖန်တီးထား နိုင်သည်။ လက္ခဏမင်းသား တားခဲ့သည့် ရေစည်းကိုကျော်၍ ဆွမ်းလောင်းသောအခါ ဒသဂီရိ၏ ဖမ်းဆီးခြင်း ခံလိုက်ရခြင်းသည် သီတာဒေဝီ၏ အန္တရာယ်ကိုမမြင်သော သူတစ်ပါးပြောသောစကားကို ယုံလွယ်တတ်သော မိန်းကလေးစရိုက်အဖြစ် ပုံဖော် ထားသည်။

ရာမမင်းသည် လင်္ကာဒီပတိုက်ပွဲအပြီး၌ သီတာဒေဝီအား သွားလိုရာ သွားခွင့် ပေးပြီး၊ မိဖုရားအဖြစ် မသိမ်းပိုက်လိုကြောင်း ပြောဆိုသောအခါ သီတာဒေဝီက -

“တော်ဖြောင့်သည့်အရာကို သိတော်မူသာအောင် မီးပုံမှာ ဆင်း၍ ကိုယ်ကို သန့်ရှင်းပါရစေဘုရား”

ဟု လျှောက်တင်ပုံကို ဖော်ပြသည်။ မီးပုံတွင်းမှ သီတာဒေဝီသည် မည်သို့မျှ မဖြစ်ဘဲ ထွက်လာပုံ၊ ရာမမင်း သံသယကင်းပုံတို့ကို ဖန်တီးတင်ပြထားသည်။ သီတာဒေဝီ၏ သစ္စာရှိသော ဇနီးကောင်း၊ သီလတရား မြဲမြံစင်ကြယ်မှုရှိပုံ၊ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံပုံ၊ တစ်ပါးသောယောက်ျားနှင့် မဖောက်ပြန်သော မိန်းမကောင်းဖြစ်ပုံ၊ ရိုးသား ဖြောင့်မတ်ပုံ၊ စံပြဇနီးကောင်းတစ်ဦး၏ အရည်အချင်းများကို ပေါ်လွင်စေသော ဇာတ်ဆောင်ဖန်တီးမှုဟု ဆိုရပေမည်။

ဤသို့ဖြင့် ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် သီတာဒေဝီ၏စရိုက်ကို အဓမ္မဝါဒီကို ဆန့်ကျင်သော စရိုက်၊ ဓမ္မဝါဒီကို ထောက်ခံသော စရိုက်များကို ပုံဖော်မှုအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖန်တီးထားနိုင်သည်။ စာရေးသူသည် သီတာ၏စရိုက်ကို ဇာတ်ဆောင် အချင်းချင်း ပြောဟန်၊ ဇာတ်ဆောင်ကိုယ်တိုင်၏ အမူအရာများဖြင့် ဖန်တီးသည်။ သီတာ၏ သစ္စာကတိ တည်ကြည်မှု၊ ခင်ပွန်းကို အလေးထားမှု မိန်းမကောင်းစရိုက်၊ စံပြ ဇနီးကောင်းစရိုက်များ ထုံမွန်းထားနိုင်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၃၊ ၁၄၅။

ဒေသဂီရိခရီးစဉ်

ဒေသဂီရိသည် ရာမဇာတ်တော်ကြီးတွင် တန်ခိုးအရှိန်အဝါ ကြီးမားပြီး နိုင်ထက်စီးနင်း ပြုမူလိုသော စရိုက်ပိုင်ရှင်အဖြစ် ပါဝင်သည်။ ဒေသဂီရိသည် ရာမဇာတ်လမ်းတစ်ခုလုံးတွင် အဓမ္မဝါဒီသမားစရိုက်ဖြင့် သရုပ်ဆောင်ကာ သီတာဒေဝီကို မဆင်မခြင် ချစ်ကြိုက်မှုကြောင့် နောက်ဆုံး အဓမ္မဝါဒီ၏ကျဆုံးမှုကို တင်ပြထားသည်။

ရာမဇာတ်တော်ကြီးတွင် ဒေသဂီရိညီအစ်ကို ဥပုသ်စောင့်၍ ဗြဟ္မာက ဆုပေးသောအခါ ကုမ္ဘီကဏ္ဍက တစ်သက်လုံး အိပ်ပျော်သောဆုကို တောင်းသည်။ ဗြဟ္မာက ထိုဆုကိုပေးသဖြင့် ဒေသဂီရိက ဗြဟ္မာပေးသောဆုကို ပြင်ပေးရန် ပြောသော အချက် ရာမဇာတ်တော်ကြီး၌ ပါဝင်သည်။

“မိမိစိုက်ပျိုးသော သစ်ပင်ကို မရွှင်မလန်း ညှိုးမြန်းသေအောင်”^၁

ပြုလုပ်သည်နှင့်တူကြောင်း ပြောဆိုသဖြင့် ဗြဟ္မာက တစ်ခါအိပ်လျှင် ခြောက်လမနီးဘဲ အိပ်နိုင်သောဆု ပြန်ပေးခဲ့သည်။ မဟာရာမဝတ္ထု ရာမသာချင်းတို့၌ တစ်နှစ်အိပ်ခွင့်ပေးခြင်းနှင့် ကွဲလွဲပေသည်။ ဤအချက်အရ ဒေသဂီရိသည် နောင်တော်ပီသသော စရိုက်၊ ခေါင်းဆောင်ကောင်းစရိုက်ရှိသူဟု ဆိုရပေမည်။ ဒေသဂီရိကို ဗြဟ္မာက-

“မသေသောဆုကို တောင်းပါသော်လည်း ပယ်ထား”^၂

ကြောင်း သိလို၍မေးဟန်သည် ဒေသဂီရိ၏ စေ့စပ်သောစရိုက်ရှိသူဟု ဆိုရမည်။ ထိုအချက်သည် အခြားမြန်မာရာမစာပေများ၌ မပါဝင်ပေ။

ရာမဇာတ်တော်ကြီး အခန်း(၁) ဒေသဂီရိညီနောင်တို့ ဖွားမြင်ခန်းတွင် ဒေသဂီရိသည် စတုမဟာရာဇ်တို့ သိကြားပြည်၊ နဂါးပြည်တို့ကို တိုက်သဖြင့် အားလုံးက ဒေသဂီရိထံ သစ္စာခံကြရသည်။ ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံကြရသည်။ သိကြားမင်းက-

“မာန်တင်းကြမ်းကြုတ်၊ အလွန်ယုတ်သား စက်ဆုပ်စရာ၊
သူတကာတို့၊ ချမ်းသာမရ၊ ခိုက်ရန်ခသား၊ ဒေသဂီရိ၊ မိုက်ဒိဋ္ဌ”^၃

ဟူ၍ ပြောဆိုပုံတို့ကိုထောက်လျှင် ဒေသဂီရိ၏စရိုက်ကို သိနိုင်သည်။ အခြားဇာတ်ဆောင်ပြောစကားဖြင့် ဒေသဂီရိ စရိုက်ဆိုးပုံ၊ သူတစ်ပါးအပေါ် ခိုက်ရန်ပြုပုံ၊ ဒေါသကြီးပုံ၊ ရန်ငြိုးပြင်းပုံ စရိုက်အဖုံဖုံကို ပေါ်လွင်စေသည်။

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၃၊ ၁၄၅။
^၂ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၁၊ တွဲ-၁၊ ၂၅။
^၃ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၁၊ ၃၂။

ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် ဒသဂီရိသည် ဘိုးဘွားတို့၏ နေရာဒေသဖြစ်သည့် လင်္ကာပူရပြည်ကို ကုဝေရနတ်မင်းထံမှ ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရယူရန် အချင်းများသည့် အခန်း၌-

“ဟဲ့ ကုဝေရ၊ ဂုဏ်ချီးပ၍၊ ငါ့ကိုနှိမ်နင်း၊ ဟင်းလင်းသော ပါးစပ်နှင့် ဒလစပ်ပြောသည်။ လည်ကြောဖြတ်မည်တဲ့”^၁

ဟူသော အပြောတွင် ဒသဂီရိ၏ ကြမ်းတမ်းရက်စက်ရိုင်းစိုင်းသော စရိုက်၊ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးဘဝင်မြင့်သော စရိုက်၊ မိမိတန်ခိုးအားကိုးပြီး နတ်များကို အနိုင်ယူသော စရိုက်၊ အပြောရိုင်းသည့် သရုပ် ပေါ်လွင်စေသည်။ ဒသဂီရိ၏ ကြမ်းတမ်းမှု၊ ဘဝင်မြင့်မှု တို့ကို အပြောသာမက အမူအရာနှင့်ပါ ပေါ်လွင်အောင် ထည့်သွင်းဖန်တီးထားသည်။

ဝိသွသရဝါရသေ့ပြောသော စကားတွင်-

“မူနည်ညစ်ညမ်း၊ အကျင့်သွမ်း၍၊ ကြမ်းတမ်းပြုရာတွင်”^၂

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ အခြားဇာတ်ဆောင်၏ ပြောစကားဖြင့် စရိုက်ဖော်ထားသည်။ ဗြဟ္မာက မပေးသင့်သောဆုကို ပေးမိသဖြင့် ဒသဂီရိသည် လူတကာကို စော်ကားပြီး၊ အနိုင်ယူပုံ၊ တရားမသိပုံ၊ အမူအရာညစ်ညမ်းပုံ၊ အကျင့်ဆိုးသွမ်းပုံ ကြမ်းတမ်းပုံ စရိုက်ကို ပေါ်လွင်စေသည်။

ရာမမင်းသား လေးတင်ခန်းတွင် ဒသဂီရိကို မြင်၍ အပျိုတော်များက-

“ကြည့်စမ်းမမင့်၊ မမြင်စဘူး၊ အသွင်ကထူးသနှင့် ဘီလူးလား သဘက်လား၊ သူ့ပုံက ဆိုးလိုက်တာ”^၃

ဟု ပြောဆိုရယ်မောကြသည်။ ဒသဂီရိ၏ ရုပ်သွင်ကို အခြားဇာတ်ဆောင်များ၏ အပြောဖြင့် တင်ပြထားသည်။ ထိုအခါ ဒသဂီရိ ပြင်းစွာအမျက်ထွက်၍ လေးကိုင်းကိုင်းပြီး ကြိမ်းပပြောဆိုသည်။ လေးကို ကြွချီရုံသာရပြီး မတင်နိုင်ပေ။ သို့သော်-

“တစ်ရာတစ်ပါးမင်းတို့ မကြွချီနိုင်သော သဟဿထာမ လေးကို ကြွချီနိုင်သဖြင့်”^၄

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၁၊ ၄၅။
^၂ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၁၊ ၅၁။
^၃ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၂၆။
^၄ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၂၆။

သီတာမင်းသမီးကို ရသင့်ကြောင်း၊ ပန်းကုံးဆက်သသင့်ကြောင်း ပြောဆိုပုံအရ ဒသဂီရိသည် သီတာဒေဝီကို ပိုင်ဆိုင်လိုသော ယောက်ျားတို့ သဘောသဘာဝ၊ ရုပ်ဆိုးသည်ဟု ပြောခြင်းကို မခံလိုသော စရိုက်၊ အမျက်ဒေါသ ခက်ထန်သော စရိုက်တို့ကို ခြယ်မှုန်းထားသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ဒသဂီရိသည် သီတာဒေဝီအား ခိုးယူခန်းတွင်-

“ငါ၏နှမတော်ကို ညှင်းဆဲလေသည်၊ ငါ့ကို နိုင်ဖူးသူမရှိ၊ ရာမကို ငါတိုက်မည်၊ သီတာဒေဝီကို ရအောင်ယူမည်”^၁

စသည်ဖြင့် ကြိမ်းဝါးပြောဆိုမှုအရ ဒသဂီရိသည် ရှေ့နောက်စဉ်းစားဆင်ခြင်မှုမရှိသော စရိုက်၊ နှမတော်ပြောသမျှ ယုံလွယ်ပြီး အမှားအမှန် မစိစစ်ဘဲ ကလဲ့စားချေလိုသော စရိုက်၊ သူတစ်ပါးမယားကို ခိုးရန် ဝန်မလေးသော စရိုက်တို့ကို ခြယ်မှုန်းဖော်ပြ ထားသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

မန္တောဒရီမိဖုရားကြီးက-

“မင်းတို့မည်သည် သူတစ်ပါးသားမယား မပြစ်မှားသင့်ကြောင်း၊ သီတာဒေဝီသည် လောကသုံးပါး၌ ရာမမင်းကိုသာ ချစ်ခင်ကြောင်း၊ အသက်သာ အသေခံမည့်သူ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် သီတာဒေဝီကို မပြစ်မှားသင့်ကြောင်း”^၂

ပြောဆိုလျှောက်ထားရာ၌လည်း ဒသဂီရိ နားမဝင်၊ တဇွတ်ထိုးနိုင်၍ မည်သို့မျှ ဖျောင်းဖျ နားချ၍မရနိုင်သော ဒသဂီရိစရိုက်ကို ပေါ်လွင်စေသည်။ နှမတော်သဗ္ဗနကို မြင်သော အခါ ဒေါသဖြင့် သီတာဒေဝီကို အရယူမည်ဟု ပြောရာ သဗ္ဗနက-

“ပညာအကြံအစည်နှင့် လိမ်လည်လှည့်ဖြားယူတော်မူမှ ရပါမည်”^၃

ဟု လျှောက်တင်ချက်ကိုမူ နားဝင်သည်။ နှမတော်အတွက် လက်စားချေလိုစိတ် ပြင်းပြ နေသည်။ ဦးရီတော်မာရဇ္ဇ၏အကူအညီကိုယူကာ သီတာကိုခိုးယူရန် ကြံစည်သည်။ မယ်တော်နှင့်ညီတော်များကလည်း ဖျောင်းဖျသည်ကို ဒသဂီရိ လက်မခံဘဲ သူ့သဘော အတိုင်း ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သည်။ ဤသို့သော ဒသဂီရိ၏ မှားယွင်းသော လုပ်ဆောင်ချက်ကို တားဆီးပုံသည် ရာမပြဇာတ်တော်ကြီး၌ အသစ်ထည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အခြားရာမစာပေတို့၌ ဘိဘိသန တစ်ဦးတည်းသာ တားဆီးသည်။ ဒသဂီရိ၏ မှားတော့မည့်

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၇၈။
^၂ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၇၈။
^၃ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၇၈။

လုပ်ရပ်ကို မိသားစုဝင်များက စိုးရိမ်စွာ သတိပေးချက်သည်ပင် မြန်မာ့လူမှုရေးကို ပီပြင်ပေါ်လွင်စေသည်။ ဇာတ်ဆောင်၏သရုပ်ကို ထင်ရှားလည်း ထင်ရှားစေသည်။

ရာမမင်းနှင့် ဒသဂီရိစစ်ခင်းခန်း၌ ရာမမင်းမြှားချက်ဖြင့် ဒသဂီရိ ဦးခေါင်း တစ်လုံးကိုမှန်၍ ပြတ်သွားသည့်တိုင် မာန်မလျှော့သည့် ဒသဂီရိ၏ မိုက်ရူးရဲဆန်သော စရိုက်၊ တစ်ဖက်စွန်းရောက်သော စရိုက်ကို-

“ဒသဆိုလျှင် မြင့်မိုရ်သိကြားမှ တုန်ဖျားဖျားရသည်။ ဦးခေါင်းသစ် ဖြစ်၍ မပစ်နိုင်က ရာမလေးညောင်းနေမည်ဟဲ့”^၁

ဟု ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ကို ဖန်တီးရေးဖွဲ့သည်။ ဇာတ်ဆောင်၏ ကိုယ်တိုင်ပြော စကားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးသော စရိုက်ကို တင်ပြသည်။ ဒသဂီရိ၏ နောက်မတွန့်၊ အပြောမလျှော့သော စရိုက်ကို ဖော်ကျူးထားသည်။

ဒသဂီရိ၏ ကိုယ်ချင်းစာစိတ် ကင်းမဲ့၍ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ပျက်ပြားသော စရိုက်ကို မန္တောဒရီနှင့် ကိုယ်လုပ်မောင်းမများ ပြောစကားတွင်-

“မဖွယ်မရာ လင်ရှိမိန်းမကို သဘောရောက်ခြင်းကြောင့် မင်းဖြစ်ပါလျက်၊ ကဲ့ရဲ့ခံရသည်”^၂

ဟု ဖော်ပြ၍ ဒသဂီရိ၏ အဓမ္မစရိုက်ကို ပေါ်လွင်စေသည်။ အခြားဇာတ်ဆောင်များ၏ ပြောစကားများဖြင့် သိုင်းဝိုင်းကာ ဒသဂီရိ၏ စရိုက်ကို ထင်ရှားစေသည်။

ဒသဂီရိကို ဇာတ်လမ်းအစမှအဆုံး အဆိုးဇာတ်ဆောင်အဖြစ် ဖန်တီးထားသည်။ မိမိ၏အတ္တကြောင့် အများဒုက္ခရောက်ကြရပုံကို တင်ဆက်ထားသည်။ ဒသဂီရိ၏ ဖြစ်ရပ်ကို သင်ခန်းစာယူ၍ ဆင်ခြင်နိုင်ကြရန် လမ်းညွှန်ထားသော ဇာတ်ဆောင် စရိုက် ဖန်တီးမှုများဟု ဆိုချင်သည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင် ရေးသားသော ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် ဇာတ်ဆောင် များစွာ ပါဝင်ခြင်းသည် ထူးခြားသည်။ တန်ခိုးရှင်ရာမမင်းကို အဓိကဇာတ်ဆောင် အဖြစ် ဖန်တီးထားသည်။ ရာမမင်းနှင့် အားပြိုင်ရန် ရန်သူဇာတ်ဆောင်အဖြစ် ဒသဂီရိကို ဖန်တီးသည်။ ရာမနှင့် ဒသဂီရိ တွေ့ဆုံရန်အတွက် သီတာဒေဝီကို ဖန်တီး

^၁ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၃၊ ၁၂၇။

^၂ နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်၊ ၂၀၀၂၊ တွဲ-၂၊ ၁၄၃။

တင်ဆက်သည်။ ရာမမင်းသည် တရားနှင့်အညီ ကျင့်ကြံနေထိုင်သူ၊ ဘုန်းလက်ရုံး စွမ်းရည်ထက်မြက်သူ၊ အဓမ္မဝါဒီသမား ဒသဂီရိကို အနိုင်ယူသူ ဖြစ်သည်။ သီတာဒေဝီအား ဒသဂီရိက လှည့်ဖြားခိုးယူမှုအတွက် အခက်အခဲများ ကျော်လွှားရသူလည်း ဖြစ်သည်။ အနိုင်ရခြင်း၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း တစ်လှည့်စီ ခံစားရပြီးနောက်မှ ဒသဂီရိကို အောင်မြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒသဂီရိစရိုက်ကို တရားလက်လွတ်ပြုတတ်သူ၊ အဓမ္မ ဆန်သူ၊ အတ္တစရိုက်ကြီးသူအဖြစ် ပုံဖော်ဖန်တီးသည်။ သီတာကို အဓမ္မခိုးခြင်း၊ ရာမနှင့် စစ်ထိုးခြင်းတို့ဖြင့် အဓမ္မဆန်သော စရိုက်ကို ပုံဖော်ဖန်တီးသည်။ တန်ခိုး ဩဇာပေါ်မှီ၍ ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ပြားသော စရိုက်အပေါ် အခြားဇာတ်ဆောင် တို့၏ မနှစ်မြို့သော အမြင်ဖြင့်လည်း တင်ပြသည်။ သီတာဒေဝီသည် ရာမမင်းမှ လွဲ၍ မည်သူ့ကိုမျှ တပ်မက်ခြင်းမရှိသော စရိုက်၊ သစ္စာတရားနှင့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ အတွက် အသက်ကိုသာ အသေခံမည့် စရိုက်များကို ဖန်တီးထားသည်။ အဓိက ဇာတ်ဆောင်သုံးဦး၏ စရိုက်များသည် စာဖတ်သူတို့အတွက် အတုယူဖွယ်၊ ဆင်ခြင်ဖွယ် ဖြစ်စေသည်။ တရားမှုနှင့်မတရားမှုတွင် နောက်ဆုံးတရားခြင်းသာ အောင်နိုင်ကြောင်း ကိုလည်း အသိပေးရာတွင် ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ဖော်အဖွဲ့များက ကောင်းစွာ အထောက် အကူပြုထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နိဂုံး

နေမျိုးနာဠကကျော်ခေါင်သည် ရာမပြဇာတ်တော်ကြီးတွင် ခေတ်အဆက်ဆက် ပရိသတ်တို့၏ နှလုံးအိမ်၌ ရာမ၊ သီတာ၊ ဒသဂီရိ ဟူသော ဇာတ်ဆောင်တို့၏ စရိုက် များကို စွဲငြိနေအောင် ဖန်တီးထားနိုင်သည်။ တန်ခိုးရှင်ဇာတ်ဆောင်တို့၏ ကံသုံးပါး အမူအရာများဖြင့် စာဖတ်သူ၏စိတ်တွင် နှစ်သက်စွဲမက်စေအောင် ဖန်တီးနိုင်သည်။ တရားနှင့်အညီပြုမှုခြင်းသည် ကောင်းသည်၊ မှန်ကန်သည်။ တရားလက်လွတ် နေထိုင် ပြုမှုခြင်းသည် မှားယွင်းသည် ဟူသော အတွေးအသိကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ ရာမဇာတ်တော်ကြီးလာ ဇာတ်ဆောင်စရိုက် ဖန်တီးမှုများသည် မြန်မာဆန်အောင် ပြောင်းလဲဖန်တီးတင်ဆက်နိုင်သဖြင့် ဇာတ်ဆောင်တို့အပေါ် ပရိသတ် စွဲမက်နှစ်သက် ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ရာမကဲ့သို့ တရားနှင့်အညီ ပြုမှုဆောင်ရွက်တတ်ရမည်။ ဒသဂီရိ ကဲ့သို့ အဓမ္မဆန်ပြီး တရားလက်လွတ် ကျင့်ကြံနေထိုင်ခြင်းသည် မကောင်းကြောင်း သိလာရသည်။ သီတာဒေဝီကဲ့သို့ သစ္စာကတိတည်ကြည်သော စိတ်ဓာတ်၊ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာ စောင့်စည်းနိုင်မှု စသည့် အကျင့်သီလများကို စံပြု၍ မြန်မာအမျိုးသမီးများ လိုက်နာကျင့်သုံးလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဇာတ်ဆောင်စရိုက် ဖန်တီးနိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ကိတ္တိမ၊ အရှင်။ (၁၉၆၈)။ **ရာမာယဏကျမ်း၊ ဗာလကဏ္ဍ**။ ရန်ကုန်၊ ဗြဟ္မစာပုံနှိပ်တိုက်။
- ကိတ္တိမ၊ အရှင်။ (၁၉၆၈)။ **ရာမာယဏကျမ်း၊ အယောယောကဏ္ဍ**။ ရန်ကုန်၊ ဗြဟ္မစာပုံနှိပ်တိုက်။
- ကိတ္တိမ၊ အရှင်။ (၁၉၇၀)။ **ရာမာယဏကျမ်း၊ အရညကဏ္ဍ**။ ရန်ကုန်၊ ဗြဟ္မစာပုံနှိပ်တိုက်။
- ကိတ္တိမ၊ အရှင်။ (၁၉၇၂)။ **ရာမာယဏကျမ်း၊ ယုဒ္ဓကဏ္ဍ**။ ရန်ကုန်၊ ဗြဟ္မစာပုံနှိပ်တိုက်။
- ကျော်ခေါင်၊ နေမျိုးနာဠက။ (၂၀၀၁)။ **ရာမနန်းတွင်းပြဇာတ်တော်ကြီး၊ ပထမတွဲ**။ ရန်ကုန်၊ တူဒေးစာအုပ်တိုက်။
- ကျော်ခေါင်၊ နေမျိုးနာဠက။ (၂၀၀၂)။ **ရာမနန်းတွင်းပြဇာတ်တော်ကြီး၊ ဒုတိယတွဲ**။ ရန်ကုန်၊ တူဒေးစာအုပ်တိုက်။
- ကျော်ခေါင်၊ နေမျိုးနာဠက။ (၂၀၀၂)။ **ရာမနန်းတွင်းပြဇာတ်တော်ကြီး၊ တတိယတွဲ**။ ရန်ကုန်၊ တူဒေးစာအုပ်တိုက်။
- ခင်မင်၊ မောင်၊ ခန့်ဖြူ။ (၂၀၀၆)။ **ဇာတကပင်လယ်နှင့် ရာမာယဏကို ခြေရာခံခြင်း**။ ရန်ကုန်၊ ကုံ့ကော်ဝတ်ရည်စာပေ။
- ဇော်ဂျီ။ (၁၉၉၃)။ **စာပေါင်းချုပ်၊ ပထမတွဲ**။ ရန်ကုန်၊ တင်ရွှေပုံနှိပ်တိုက်။
- မောင်မောင်ကြီး။ (၁၉၆၃)။ **မြန်မာပြဇာတ်ရေစီးကြောင်း**။ တက္ကသိုလ်ပညာပဒေသာစာစောင်။ အတွဲ-၄။ အပိုင်း-၁။
- မောင်မောင်တင်၊ မဟာဝိဇ္ဇာ။ (၁၉၇၁)။ “မြန်မာပြဇာတ်နှင့်ပြဇာတ်စာပေသမိုင်း”။ **ပြဇာတ်နှင့် ပြဇာတ်စာပေ**။ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်။
- မြန်မာအဘိဓာန်**။ (၁၉၉၁)။ ပထမအကြိမ်။ ရန်ကုန်၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန။